

BISERICA și ȘCÓLA.

Fóia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacția

„BISERICA și ȘCÓLA.“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Nr. 1169. Sc. 1901.

Circular

către protopresbiterii, preoții și învățătorii gr. or. români
de sub jurisdicțiunea Consistorului din Oradea-Mare.

Având în vedere dispozițiunile Statutului organic §. 130 și conclusele sinodale, până la constituirea și inactivarea Reuniunii învățătorilor în scopul de a întruni pe învățătorii submanuați în conferențe pentru a se consulta asupra promovării învățământului poporal și a discuta asupra metodelor practice la propunerea obiectelor de învățământ, acest Consistor pentru anul curent ia următoarele dispozițiuni:

1. Protopresbiterii concernenți ca inspectori cercuali sunt însărcinați în decursul ferilor a convoca și a întruni pe învățătorii submanuați în cutare-va loc potrivit din protopopiatul submanuat la conferență și în acea conferență constituită sub presiul protopresbiterului și conducerea unui învățător mai capabil a se consulta cu învățătorii adunați asupra modului și mijloacelor prin cari s'ar pute promova mai cu succes învățământul poporal în școlalele noastre confesionale; apoi prin învățătorii desemnați anume de însași conferența a ține prelegeri practice din studiile respective obiectele de învățământ alese de dinșii.

Despre decursul conferenței se va lua protocol, care pe lângă raport va fi înaintat la acest Consistor până la 2/15 Septembrie a. c.

2. În scopul de a se pute introduce o armonie și înțelegere între preoți și învățători în privința conducerii tuturor afacerilor bisericești și școlare, P. T. D. Protopresbiterii sunt însărcinați în decursul anului curent solar a întruni pe toți preoții și învățătorii submanuați în câte o conferență comună micștă, având în acea conferență constituită sub presiul protopresbiterului concerninte a se consulta:

a) Asupra modului cum au preoții și învățătorii a proceda față de popor spre a-l împrieteni cu școala.

b) A consulta asupra măsurilor ce ar fi a se lua pentru promovarea culturii morale-religioase.

c) A se consulta asupra modului și mijloacelor prin cari s'ar pute înființa și spori fonduri bisericești în fiecare comună bisericească cu mențiune de a susține școala confesională.

d) A consulta asupra modului de procedere după care preoții și învățătorii să fie în conțelegere și în bune relațiuni și astfel ca factori principali în conducerea afacerilor bisericești și școlare să poată urma totdeauna o direcțiune uniformă.

e) A consulta și delibera asupra altor propuneri ce s'ar presenta la presidiu în meritul ameliorării și regulării afacerilor noastre bisericești și școlare.

Despre decursul acestor conferențe micște încă vor fi a se lua protocoale cari pe lângă raport se vor înainta la acest Consistor până la finele lunii Ianuarie 1902.

Oradea-Mare 25 Iunie 1901.

Vasilie Mangra, m. p.
vicar episcopesc.

Carierele.

III.

Am vorbit în deosebi de rolul așa zis apostolic al preotului și învățătorului, în mijlocul poporului nostru.

Am indicat în deosebi aceste cariere, ca cele ce ar trebui să atragă elita intelectuală a tinerimei noastre, căci aci te poți manifesta, aci poți produce mai mult; aci sunt forturile noastre, cari trebuiesc făcute ireductabile pentru vrăjmași, în lupta pentru conservarea neamului și legii noastre.

Din cele ce s'au spus, apoi din zilnicile dovezi, că acolo unde e harnic preotul, e harnic învățătorul — și poporul merge bine înainte, ear unde ei sunt slăbănogi ne este amenințată temelial bisericeii și țării

neamului, rezultă necesitatea îmbrățișării a acestor cariere intelectuale în deosebi, pentru distinșii fii devotați ai neamului.

Dar dacă avem goluri de împlinit, nu e mai puțin adevărat, că și împrejurările de azi mână în această direcțiune tinerimea noastră. Și dacă acest lucru e un ce fatal, mintea omenească luminată trebuie să-l subjuge, reducându-l în serviciul său.

Căci, în organismul statului, putem noi spera să fie plasate vâstarele neamului nostru, pregătite de es. pentru funcțiuni publice, judecătorești, administrative, financiare ?

Credem că e de prisos argumentarea negațiunii și înșirarea condițiunilor „fericirei“ . . .

Advocați români, câți nu sunt ! Avem chiar un mare număr de prisos.

Medici, ingineri și profesori, — câți n'au trecut granița, în România, unde a început, și acolo, să bântuie mizeria creșterii așa zisului proletariat intelectual în așa măsură, în cât statul nu mai poate să plaseze nici pe cei ce-i are.

Dar afară de aceasta, — este o datorie a filor nostri din această patrie ca aici să trăiască, în mijlocul acestui popor, în mijlocul acestui popor asuprit, pentru care și cu care împreună să lupte, pentru ridicarea lui, pentru întemeierea și asigurarea viitorului lui.

Și cu cât nu va spori proletariatul intelectual, vor spori forțele de muncă, forțe, cari direcționate în albia exigențelor, necesităților poporului nostru, vor evintesența totatătea țării, pe cari nici legi nici goane nu le vor pute distruge.

Prin concentrarea elementelor bune la studiul teologic și pedagogic, ajungem la un nou câștig de mare importanță, în ordinea morală : Se va ridica nivelul intelectual al institutelor noastre și aceste școale superioare naționale religioase ale nostre, atunci cu drept cuvânt vor pute fi numite academii, — lărgindu-se studiul cu nivelul intelectual al auditorului, corespunzător necesităților timpului și necesităților noastre, necesităților culturai noastre naționale și religioase și culturai moderne.

Prevenim aci o obiecțiune, ce ni-s'ar face eventual, și anume, că noi am propune o abandonare a ori-ce altă carieră intelectuală ! Nici de cum aceasta.

Întocmirea vieții lunei noastre fiind pe basa divisiunii muncii, este necesar ca un neam de viață să fie reprezentat pe toate terenele, să-și aibă reprezentanții în toate carierele. Măsura în care să fie reprezentat un neam în diversele cariere însă, o va hotărî necesitatea practică. Ear aci noi am pus avisul : Să ne ferim de a ne crea un proletariat intelectual !

Ferindu-ne de crearea unui proletariat intelectual ; creându-ne o elită de conducători trăitori în mijlocul poporului nostru ; creând o puternică clasă mijlocie, harnică și conștientă de rolul său, — pentru o astfel de societate, românească, astfel încheată,

care Român nu ar dori să-și crească copilul ? Dintr' o astfel de societate, dintr'un neam astfel consolidat, care tînăr român nu va dori să facă parte ?

Dar ca acolo să ajungem, se cere conștiința demnității, și muncă fără preget.

Cei-ce vor fi deci în pragul alegerei carierei, pătrundă-se de devisa : Prin muncă la lumină, prin lumină la mântuire !

Infățișarea pe icoane a lui Iisus Cristos.

Iisus Cristos se depingea în secolele cele prime în felurite chipuri simbolice și alegorice (b. o. al păstorului cu oaia pe umeri, al mielului, al peștelui, al viței de vie etc.) Scăpând biserica la pace, simbolică aceasta a început a se delătura din ce în ce tot mai mult (interzicându-se în urmă prin Sinodul al șaselea ecumenic, can. 82,) și Iisus Cristos se infățișă în chip de om, și anume mai întâiu în ideal, ca june fără barbă, în frumseță eternă. Mai apoi i-s'a dat alt chip. Creștinii începură a se ocupa cu întrebarea, cum a fost Iisus în realitate ? Era el frumos sau ba ? Clemens din Alexandria (Paed. 3, 1), Origen (contra Celsum 1, 6), Tertulian (de carn. Chr. c. 9) ziceau, că Iisus era urit răzîmându-se pe cuvintele la Isaia 53, 2 : „N'avea nici chip nici frumseță și noi vîzîndu-l, arêtos nu era, ca să-l dorim“ (compară și Is. 52, 14 unde cetim : „Fața lui era stricată mai mult decât la ori-cine, și chipul lui mai mult decât al oamenilor“). Ioan Crisostom earăși era de părere contrară, raportând cuvintele din Isaia la patimile lui Iisus, și inducând pentru frumseța lui Cristos cuvintele psalmistului : „Tu ești mai frumos decât fiii oamenilor“ (Ps. 44, 3.) Cu el consună sf. Ieronim (Comment. în Mat. 9, 9.) Lumea creștină însă nu se mulțamea cu trăsăturile feței lui Cristos descrise cu peana, ci voia să aibă concret, ceva real, ce se poate vedè. Dorinței acesteia i-a venit într-ajutor legenda. O legendă a adus chipul lui Cristos din Edesa, alta chipul cel suferind de pe vîlul Veroniche.

Prima legendă sună : Avgar regele Edesei, neputînd vedè pe Cristos, voia să poșadă măcar imaginea lui. El trimise în scopul acesta soli la Fiul lui D-zeu cu porunca, ca prin un pictor să facă icoana lui Cristos. Iisus, înaintea căruia nimica nu e ascuns, cunoscînd intențiunea lui Avgar, luă o bucată de materie și-și întipări în ea fața. Această imagine s'a păstrat apoi în Edesa. Ea nu era făcută de mâni omenești (Evagrius, h. e. l. 4. c. 27) și se credea ca făcătoare de minuni.

O icoană ce se ținea de făcătoare de minuni exista în adevăr în Edesa ; sinodul al 2. din Nicea (787) o întărește aceasta. În anul 944 sub împăratul Romanos I. Lakapenos să fie venit la Constantinopole. În ori-ce cas servia ea de prototip pentru infățișarea lui Cristos în secolele următoare. Caracte-

ristic este părul cel lung după chipul Nazarenilor, barba mică despărțită la mijloc, trăsături serioase și într'una și blânde.

În asemenea mod aflăm descris chipul lui Iisus într'o epistolă apocrită a lui Lentulus, proconsulul Iudeei, care acesta să o fi trimis senatului din Roma. Epistola, care datează din secolul VI. sau VII., zice de Cristos, că el e un bărbat cu chip mareț, arētos, cu fața serioasă, venerabilă, care însuflă atât amoare, cât și respect. Părul capului lui e întunecat galben, în floarea vinului, dela rădăcină și până la urechi neted și fără strălucire, eară de-acolo până la umeri creț și strălucitor, făcând dela frunte prin mijlocul capului cărare după chipul Nazarenilor și trecând mai jos de umeri. Fruntea-i deschisă și armonică; fața fără de creț sau pete cu o rumeneală plăcută; fisionomia e nobilă și fină: nasul și gura sunt făcute cu mari măsuri; barba deasă în floarea părului de pe cap, despărțită în furculițe, dară nu lungă. Ochii îi sunt căprîi și foarte lucitori... Chipul feței lui e de o demnitate și plăcere deosebită... Statul lui e drept, mâinile mari și lungi, brațele frumoase... În arătarea sa este cel mai frumos om în lume. — Cam așa descrie chipul lui Cristos și Ioan Damascen (ep. ad Theoph. imp.) cum zice el, după istorici vechi, și Nichifor Callisti (h. e. l. 1, c. 40).

A doua legendă, tradițiune, se ocupă cu chipul lui Cristos, care să-l fie întipărit el în vëlul, ce i-l'a dat în calea spre Golgota o femeie pioasă cu numele Veronica, ca să și ștergă fața de sânge. Icoana aceasta de curând să se fie adus la Roma, ca să-l vindece pe Tiberiu de o boală. Biserica s. Petru din Roma crede, că are originalul, arătându-l poporului în săptămâna patimelor, ca să-l onoreze. Icoana aceasta a lui Cristos, al cării original nu va fi mai vechiu decât din secolul VI. s'a făcut prototip pentru toate înfățișările următoare ale suferințelor lui Iisus.

În consonanță cu tradițiunile aceste se depingea și se depinge și astăzi în biserica ortodoxă Iisus Cristos ca bărbat frumos cu păr lung și barbă mică. În fața lui se manifestează maiestatea și sfânta seriozitate, înalta demnitate și nespusa bunătate, atrăgând inima omului cu putere. În cartea de pictură dela muntele Atos „Ερμηνεία της ζωγραφικης“ (Traducere germână p. 415) cetim cât de chipul lui Iisus: „Corpul Dumnezeu-omului e înalt de trei coți, ceva plecat. Trăsătura principală a feței e blândețea. Sprâncenele-s frumoase, fiind împreunate într'olaltă; ochi frumoși; nas frumos; fața în culoarea grăului; capul cu păr lung și creț (οδλότριχον) și ceva galben; barba neagră; degetele mânelor celor foarte curate sunt ceva lungi și în proporțiune bună.

Predică,

pentru Dumineca a X-a după Rusalii.

„Doamne! miluiește pe fiul meu că este lunatec și rău pătimește că de multe-ori cade în foc, și de multe-ori în apă, și l'am adus pe dēnsul la învățaceii Tei, și n'au putut să-l vindece pe el.“ (Matei XVII. 15.)

Iubiților Creștini!

Sus pe muntele Tavorului incredință Iisus pe Apostolii săi Petru, Iacob și Ioan, prin schimbarea sa la față, despre dzeirea Sa; și ca aceea să fie cât mai adeverită, ca martori dzești, inveliți de nouri deodată se arată Moisi și Ilie grăind cu Domnul. Jos la poalele muntelui unde ceialați Apostoli cu mulțimea de popor și cu cărturarii în frunte se întrebau între sine, coborîndu-se Iisus și găsindu-i întrebându-se le zise cărturarilor: „Ce vă întrebați între voi?“ (Marcu IX. 16.)

O liniște, ca în miez de noapte, o tăcere ca între crucile morților, nimeni dintre cărturarii cei de altcum destul de vorbăreți și ispititori, nimeni nu cutează a-i răspunde macar un singur cuvânt. Unul din popor însă, un nefericit de tată, cu un fiu și mai mult bătut de soartea amară cuteză a ruga pe Mântuitorul cu cuvintele: „Doamne miluiește pe fiul meu că este lunatec și rău pătimește, că de multe-ori cade în foc și de multe-ori în apă.“ Ce cuvinte dulci! Ce rugământ frumos! Pe Iisus îl agrăește cu: „D o a m n e!“ dela care cere „m i l ă;“ aci era Darul și nimica nu-l împedeca să nu se reverse asupra nefericitului său prunc. Însă ce face răutatea? Ce face diavolul? Cuprinsese pe fiul său în așa chip — nu cum și-l cugeta tatăl său de „l u n a t e c“ ci era curat „î n d r ă c i t,“ după cum ni-l presintă S. evangelist Luca (IX. 39.); și acela (diavolul) vrea acum să strice și rugăciunea tatălui amărit, care la început roagă pe „Învățătorul“ (Luca IX. 32.) atât de frumos. La urmă însă vine și în chip de pîră învinuind pe Apostoli mai adauge: „Și l'am adus pe dēnsul la învățaceii Tei și n'au putut să-l vindece pe el.“ Și ce face Iisus? El cel bogat întru milă nu desprețuește pe tatăl, deși acela amestecă în rugăciunea sa și puțin venin de „a s p i d ă și v a s i l i s c“ (Psalm XC. 13.) Nici atât, să-l înfrunte pe el singur rușinându-l în fața poporului, nu, căci știindu-i pe toți și ales pe cărturari și farisei „l u n a t e c i“ precum se schimbă luna în diferite forme așa și cugetul lor despre cele dzești, pentru aceea îi înfruntă aspru pe toți: „O neam necredincioș și îndărătnic! Până când voi fi cu voi? Până când voi suferi pe voi?“ (Ib. 17.) Aci pedeapsa, fraților, dar mila nu reține Darul: „Aduceți-l grăește Părintele adevărat, aduceți-l pe el aici la mine“ (Ib. 17) „și l'a certat pe el Iisus, și a eșit dintr'însul și s'a tămăduit copilul dintru acel ceas.“ (Ib. 18.)

Cine dintre voi fraților nu cunoaște în tipul tălui pe creștinul nostru de azi și în fiul său „luna-tec” sufletul nostru săturat cu rodul diavolului care este: **p e c a t u l**? Tristă constatare fiilor! Dar și mai amară e soarta ce ne va ajunge atât în viața aceasta dar mai ales în ceea ce va să fie!

Ah! Suflete al meu! Ah! Suflete al meu!

Vai! Creștinilor! Și amar nouă fraților! Cum ne vom scăpa de „**v a s i l i c u l**” înfricoșat? Se încerc iubitorilor prin cuvântul de azi a combate **p e c a t u l** — rodul diavolului, — arătându-ve urmările lui cele rele atât din viața aceasta cât și din cealaltă, ca îngreșându-ne să luăm o cale nouă și o viață nouă.

„Doamne Dzeul meu!” — eartă-mă să strig cu plăcutul Ioan gură de aur: „Știu că nu sunt vrednic, nici cuvios de a mă asculta în acest ceas,” dar rogu-Te, să strig cu același Părinte: „Pleacă-Te acum smereniei mele” și precum ai auzit glasul aceluia părinte din popor, auzi Doamne și pe al meu care se înalță pentru poporul acesta; ajută-mi să predic lor cu îndrăzneală și folos.

„Fiilor! ascultați-mă!” (Psalm. XXXIII. 12.)

I.

Se considerăm urmările păcatului în viața aceasta. Dintre cele mai cumplite fiare ale pământului „**v a s i l i c u l**” e cel mai înfricoșat, se zice că dacă și numai vede pe om, cu ochii sei îl omoară. Dintre fiere n'are pereche! Are însă totuși o pereche, ba îl și întrece, și acela e păcatul. Păcatul care nu este atât-ceva iubitorilor, decât o răsculare cu voia în protiva lui Dzeu și a tuturor așazămintelor sale. E mai înfricoșat decât „**v a s i l i c u l**” pentru-că omoară nu numai trupul omului ci robește sufletul în viața viitoare. E cu atât mai primejdios cu cât diavolul a cărui făt e păcatul ni-se presintă sub chipul cel mai frumos și atrăgător. De se închipuia diavolul sub forma altui animal în rai nu putea așa de ușor înșala pe Eva, să păcătuiască prin mâncare, ci știind el că sub chipul șarpelui, care de altcum e o vietate plăcută prea ușor o va înșala, a luat chipul viclean al aceluia și a tras-o în greaua păcătuire.

Cu cât un prieten, frații mei, ni-e mai bun în față ear pe ascuns lucrează la nimicirea noastră, să știți fiilor că cu atât mai mare dujman trebuie să privim în unul ca acela. Așa e și păcatul; mai întâi varsă miere pe buzele noastre, ear după aceea simțim veninul „**v a s i l i c u l u i**” — a diavolului — pe care dzeusul David îl mai asemă și cu „**a s p i d a**.”

Până ce voi intra mai aproape în a arăta urmările stricăcioase ale păcatului asupra omului în viața aceasta, voesc a vă aduce mai înainte și o întâmplare a duor împărați puternici. Ptolomeu împăratul Egiptului a dat pe fiica sa Cleopatra de soție împăratului Alexandru al Siriei. Ptolomeu în care intrase diavolul, pofta, ba păcatul d'a fi mărit

în lume, a cercat cu vicleșug să ia împărăția lui Alexandru.

Mai întâi căută chip d'a se împrieteni cu Alexandru, îi dă pe fiica sa de soție, ca să poată avea intrare sloboadă la hotarele împărăției, nu-i rămâne însă socru ci cel mai mare dujman de moarte „cugătând asupra lui Alexandru sfaturi rele.” (I. Maccab. XI. 8.) Când a fost supus Ptolomeu câte-va cetăți șiieși, trimite soli la împăratul Dimitrie, că vrea să ia pe fiica sa dela Alexandru și să i-o dea lui? Și așa s'a și întâmplat, cu ajutorul căruia a și supus pe Alexandru, fugărindu-l până în Arabia. A voit sârmanul să scape, acolo însă Z a v d i i l arapul a tăiat capul lui Alexandru și l'a trimis lui Ptolomeu, dar și acesta a 3-a zi a murit.

Cunoașteți fraților în întreagă întâmplarea aceasta mâna diavolului ce a lucrat cu cel mai ascuns vicleșug? Ii dă pe fiica sa de soție ca să-i ia împărăția. Așa lucrează acela și cu noi, creștinilor: sub chipul Cleopatriei lui Ptolomeu ne tinde dulețele și toate plăcerile lumii acesteia, pe cari noi le socotim ca cele mai mari bunătați — plăceri — mai pe sus și decât fericirea cerească, momiți și obiți de acestea, am gustat din acelea și eată că focal ne arde și apa ne înecă, suntem ca și fiul „**l u n a t e c**” din S-ta evanghelie; sufletul ni s'a aprins p. e. după pofta cărnei a necurăteniei și arde neîncetat, crescând aceea în măsura cum diavolul ne stă la îndemână cu toate ușile sale deschise ca să ne poată prinde.

În ce chip punem noi nutreț în laț pentru a prinde paseri și în undița de pești, cu acea viclenie, ba neasemnat cu mai mare lucrează el la prinderea noastră. Și dacă ne-a prins ne „**z d r o b e ș t e** și **u s u c ă**.” (Marcu IX. 18.) Cugetul nostru ne mustră deloc pentru ce am păcătuit, și simțim mustrarea cugetului cu atât mai vartos cu cât suntem creștini. Ne mustră fiilor când ne învidiem, când purtăm ură și dujmănie unul asupra altuia, ne „**u s u c ă**” pentru că omul invidios cu aceea se alege, i-se schimbă chipul și toată fața. De vênăm măriri lumesti, cu ce ne alegem?

Ce a ajuns Ptolomeu? La a 3-a zi după supunerea ginerei său, sfârși și el cu împărăția. Ne sbuciumăm după cutare sau cutare diregătorie, și am ajuns-o dar nu ne mulțumește deloc — că așa e firea omului; sau ni-se gata zilele și ce am ajuns? Ne „**u s u c ă**” viața! Vênăm adunarea de bogății, cari ne sbuciumă viața toată și ce am ajuns? Ne „**u s u c ă**” grija averii! Cu ce ne alegem? Cu viața întreagă sdruncinată, fără odihă și cu mintea turburată de griji ziua și noaptea. Eutropie bogatul cel mai vestit de pe vremea lui Ioan gură de aur, a sfătuit pe împăratul d'atunci Arcadie — fiul împăratului Teodosiu cel mare — († 408) ca și din biserică să se poată prinde cei mai vinovați. Nu trece mult și Eutropie este pîrit la împăratul că ar fi devenit lui necredincios; cearcă a scăpa la altar

Împăratul are însă acum în urma sfătuirii lui — condus de lăcomia avuției, are drept al prinde; trimișii împăratului îl caută, îl găsesc în biserică, el tremură de frică, îl trag și vreau să-l ducă; atunci fericitul Ioan gură de aur Arhiepiscopul Constantinopolului ține vestita predică către popor despre „Deșertăciunea, deșertăciunilor!“ la care aduce bogăția mai pe fiecare om.

Aceste păcate precum și altele ne strică viața noastră pământească, ne strică toată împărăția noastră, căci împărat e omul pe pământ când este condus de cuget curat, de conștiința creștinească. De voești creștine frate ca să nu te ajungă în viața aceasta chinurile fiului lunatic — îndrăcit — din S-ta evanghelie de azi, căci acesta e chipul sufletului păcătos, a omului sburdat, atunci cugetă mai înainte de a face ceva, cugetă bine că oare nu se vatămă Dzeu sau vre-unul din așezămintele sale sfinte, cugetă că pentru aceea ne-a dat Dzeu Duchul înțelepciunii, duhul înțelegerii și duhul temerii de Dzeu că pentru aceea suntem pecetluiți cu pecetea creștinească.

La aceasta ne sfătuește și îndeamnă nu numai mintea sănătoasă și conștiința noastră de creștini adevărați, biserica noastră atât de străveche cu învățăturile ei atât de mântuitoare din gura diavolului cel mai mare dușman al omului, ci tot în înțelesul acesta cu mii de ani înainte au scris și filosofi păgâni; așa Pitagora: „Lucrăză ceea ce nu te vatămă și cugetă înainte de lucru, când faci rău teme-te, ear de bine te veseleşte.“

Să vedem acum și urmările păcatului, ce ne ajung în cealaltă lume.

II.

Diavolul, după ce i-am gustat fructele sale — după păcătuire — nu se mulțumește cu aceea ca să ne chinue numai trupul nostru în viața aceasta, căci ce ar și ajunge dacă plata păcatului s'ar întinde numai asupra trupului nostru care întă trece; el venează după sufletul nostru, după acel mărgăritar scump neluat în seamă de om, însă prețuit de diavolul, care asemenea furului caută să ni-l jăfuiască. Furul adevărat nu intră în casă să fure lucruri fără de preț ci caută cu dinadiusul în toate locurile, cercă a deschide toate lăzile ca să jăfuiască ce este mai scump, să fure lucrurile de preț: așa e și diavolul, nu caută muncirea atât a trupului nostru, cât mai vartos să vadă în robie amară sufletul nostru, să-l vada muncindu-se în cealaltă lume. Și dorința și-o ajunge că în momentul când am gustat mierea afurisită, ne-am robit sufletul; diavolul ride, ear Dzeu e mahnit că a ajuns lucrul său cel mai de preț, — din pricina diavolului, cu voia noastră, la muncă — la muncă vecinică. Dzeu ca judecător drept caută să facă dreptate, deși sentința se îndreaptă cu ascuțit de moarte contra sufletului, însă ce e de făcut? Par-

că aud grăindu-se sentința mare cu enumerarea motivelor ei:

Minte ți-am dat fiule și ai folosit'o tocmai întors, ai știut bine cine este diavolul și care e făcătorul tău, și ai urmat mai bucuros aceluia. Te-am primit ca pe nu fiu în casa mea, te-am chemat la cina mea — la s. cuminicătură — n'ai vrut să vii; ți-am întins vestmântul alb al creștinismului prin s. bolez, l'ai stropit cu sângele fărădelegilor tale; glasul servitorilor mei cari te-au chemat cu dor de spălarea, de mântuirea ta prin slujbele mari ce să sêvêrșesc în fața mea și la masa mea, tu le-ai luat întotdeauna îndeșert, batjocurindu-mă pe mine. Te-au pus împăratul pământului, ți-am dat de toate câte cere inima ta, nu însă să treci marginile poruncilor mele, tu însă ai căutat într'adins calea contra sfaturilor mele; tu ai voit a te face mare, asemenea mie, tu cât ai fost în lume ai cău'at: strimbătatea, minciuna, clevețele, înșălăciunile, necinstea, tu ai pătat onoarea deaproapelui tău, tu ai iubit în loc de cercetarea bisericii, petrecerile necuviincioase, tu ai injurat făcându-te ca un om fără de minte, tu ai furat, tu ai ucis, tu ai iubit necurăția înșălând în mod diavolesc nevinovăția, tu în poftă urite și cugete deșarte ti-ai aflat mulțumirea și liniștea sufletului tău, O! tu păcătos fără reîntoarcere, nici odată macar nu te-ai abătut la baia bisericii ci încunjurând-o aprins de focul poftelor lumești te-ai scaldat pururea în apele mării ale acestei lumi, acărei unde înșelătoare tocmită de cărmăciul afurisit să-ți înecă sufletul te-au aruncat pe acest țărșmure de prăpastie. O! tu suflet nefericit! N'ai știut că: „Vine capătul! Vine sfêrșitul!“ (Ezechil VII. 6.) „Acum este sfêrșitul peste tine“ (Ib. 3) „și voi izbîndi întru toate căile tale.“ „Nu va părtini ție ochiul meu, și mă voi milostivi,“ (Ib. 4) „pentru căile și uriciunile tale!“ (Ib. 8.)

Sentința e: Muncirea sufletului pe veci întru întunerecul cel mai din afară unde focul poftelor nepotolite din viață este aprins, aprins de mânia dreaptă alui Dzeu, care arde și nu mistue, arde în veci! Ardea rugul în muntele Horio, dar nu se mistuia, arde sufletul omului păcătos în iad, dar nu se mistue, arde în foc dar e viu; vie e cunoștința de om și creștin, care abia acum cunoaște că ce a ajuns. Apele lumii, a mărilor de poftă au secat aci, nu e nici un picur de apă, ferbințeala s'a prefăcut în răpia ce-l chinue fără nici o îndurare. Ah! necaz! Vai ce urgie! Vai! Suflet necăjit! Cât te chinuești? În veci! În veci! Pentru ce? Pentru fărădelegi! „Plină este cetatea de fărădelege.“ (Ib. 23.)

Aci e și bogatul neîndurat, tipul sufletului păcătos, care strigă fără încetare după un picur de apă. Aci e ticăloasa Medea tipul muerilor păcătoase, care însăși în viață a recunoscut: „Ved cele bune și le aprob, și urmăresc cele rele.“ Această sentință stă scrisă pe fruntea oamenilor din zilele noastre. Așa stă scris! Așa cetesc din fața lumii!

* * *

Cu lacrimi de miluință la Tine cădem Impet-
tul nostru, aibi milă Doamne de noi cari am umblat
în voile inimilor noastre și în urma isvodirilor cu
cari am viețuit și a fărâdelegilor în cari am îmbă-
trânit ne simțim astăzi cu toții vinovați și aruncați
din brațul Tău! Poftele și patimele cari ne-au in-
ferbintat trupul și inecat sufletul nostru, astăzi vrem
să le curmăm; voim a începe o viață nouă, pen-
tru că până acum „păgânește am lucrat!“ (Isain
LIX. 13.) Inse ni-e de lipsă un „Duch nou“
ca să ne deslege limba noastră numai spre cu-
vântarea Ta, să ne lumineze mintea noastră numai
spre cunoașterea Ta și pentru ca să îndrepteze pașii
nostri numai spre urmarea poruncilor Tale, cu acel
„Duch stăpânitor“ întărește-ne Doamne! Întărește-
ne Doamne! Amin!

Jabar, 15/28 Iulie 1901.

Ioan Nworescu,
preot gr.-or. rom.

Predică,

îndemnare la lucrarea pământului.

Iubiți Creștini!

S-ta scriptură ne spune, că D-zeu — când a
alungat din raiu pe primul om, — i-a poruncit, să
lucreze pământul. „L'au scos pe el Domnul D-zeu din
raiul desfătării, ca să lucreze pământul, din care s'a
luat“ — zice Moisi în cartea facerii c. 3. v. 23.
Și i-a poruncit, că bine să-l lucreze până ce-i asudă
fața. „In sudoarea feții tale vei mânca pâinea ta,
până te vei întoarce în pământ, din care ești luat“
(I. Gen. 3. 19.) Fericit poporul, care ascultă de
porunca lui D-zeu, că se va întări și va înainta în
tot ce e bun și frumos și mulți ani va trăi pe pământ!
Istoria ne învață, că cultura popoarelor se
începe de-odată cu lucrarea pământului; ear' espe-
riența de toate zilele ne dovedește, că cultivarea pământului
este izvorul bunei stări materiale a unui
popor, ea este tulpina, din care răsare și se des-
voltă toate ramurile de cultură.

Străbunii nostri dela început au înțeles folosul
și însemnătatea cea mare a cultivării pământului.
Poporul nostru și astăzi este cea mai mare parte
agricultor; și frumoasă ocupațiune și-a ales. Iubirea,
alipirea și lucrarea pământului a păstrat în poporul
nostru secolii de-a rindul nobleța caracterului, frica lui
D-zeu, iubirea de patrie și toate virtuțile frumoase,
prin cari se distinge de alte popoare. Această iubire
și alipire i-a dat tărie să sufere cu răbdare toate
goanele ce s'au îndreptat în diferite timpuri contra
limbii, bisericii și existenței sale, rămânând totdeauna
credincios pământului moștenit și îngrășat cu sângele
stăbunilor săi.

În timpul din urmă însă, se pare că poporul
nostru începe a se înstrăina de pământul său. Sunt
unii, cari cu o ușurință uimitoare îl vând străinilor,
ear alții, cari îl țin, nu-l cultivă cu destulă seriosi-
tate și pricepere, de aici apoi neindestulirea cu ro-
dul pământului. Astfel pământurile noastre ajung în
mâni străine, ear poporul nostru devine ziler în pământurile
sale strămoșești, și sărăcia tot mai tare se
lățește.

*

Nu mai merită a lucra pământul — zic
unii — că nu mai rodește ca mai nainte, nu ni-se
răsplătește munca grea, pământul s'a obosit, s'a os-
tenit! „Ve înșelați foarte! Pământul e același, dar
alte împrejurări și alte trebuințe s'au ivit; așteptă-
rile față de rodul pământului s'au însutit în măsura
în care s'au înmulțit poftele, dorințele și nisuințele
noastre; ca să rodească mai mult, trebuie
doauă lucruri de căpetenie: să-i dăm puteri nutri-
toare și să-l lucrăm bine și cu pricepere. Trebuie
adeacă să ținem și noi pași cu lumea cultă, să învățăm,
să cercăm și să punem în lucrare toate mijloacele
esperienței și ale științei, prin cari pământul
slăbit se poate îmbunătăți, ear' cel rău se poate
drege tocmai cum fac și popoarele culte, cari prin
știința și iscusința lor sunt în stare din pământurile
lor slabe să producă de două-trei ori mai mult, decât
noi din pământurile mănoase, pentru-că acele po-
poare știu și pricep, că învățătura ușurează și spo-
rește lucrul. Nu se obosește pământul, câtă vreme
economul nu se obosește a-l lucra și cultiva cu iu-
bire, pricepere și bună-chibzuire. Tu Române însă,
zimbând cu o nepăsare ușuratecă zici: „Dar ce să
mai cerc atâtea, că părinții nostri au lucrat pământul
cu mai puțină carte și totuși au adus rod indestulitor!“
Tu uiți însă că părinții tăi n'au avut lipsă,
ca pământurile lor să rodească așa mult, ei s'au indestulit
cu mai puțin, că au dus o viață mai simplă,
n'au avut atâtea poftes și trebuințe, nu era tot pete-
cul de pământ în măsură așa mare folosit și în sfârșit
n'a fost pământul parcelat între atâtea familii ca
astăzi.

Ca pământul să nu se obosească trebuie pe ace-
lași loc din an în an să schimbăm semănăturile,
pentru-că același ram economic slăbește pământul.
Fie-care plantă alt nutremânt trage din pământ. Dacă
schimbăm semănța, pământul se întărește și devine
mai roditor.

Cu cât cultivați mai multe ramuri economice cu
atât veți avea mai multe izvoare de venit, ear de altă
parte vă asigurați contra anilor slabi, pentru-că e
foarte rar anul, când nici un soi de semănță nu
rodește. Dacă într'un an nu rodesc bucatele, vor rodi
pomii ori legumele și economul prevăzător își susține
ecuilibrul în economie.

Folosiți dară tot petecul de pământ atât afară
la holdă, cât și în grădinile voastre! Afară de bu-
cate, ocupați-vă și cu cultivarea legumelor, cari pe

lângă aceea că tot anul vă provăd casele, sunt totodată și un izvor de venit și vă dau continuă ocupațiune relativ ușoară. Poporul nostru în genere zis desprețuește acest ram economic. Unii zic, că nu merită a-și perde omul vremea cu cultivarea legumelor, că pe un bagatel le poți cumpăra dela piață, uitând, că aceste bagatele formează la an o sumă frumoasă, din care s'ar pute plăti cel puțin o parte în contribuțiuni sau alte cheltueli. Alții zic, că ei nu-și pot negliza grânele pentru legume. Aceștia uită, că lucrarea holdelor cu bucate își are timpul său și totdeauna îi rămâne economului bun timp destul, ca să se poată ocupa și cu legumăritul cu atât mai vârtos, că în cazul acesta n'am vedea pe mulți din ai noștri șezând afara la „divan“ și petrecând vremea cu povești, clevetiri și alte vorbe de nici un folos. Dar ce să zic despre aceia, cari n'au nici un jugăr de pământ, ci numai casă cu grădină intravilană? Se luptă cu sărăcia, se vaicăără la frunză și la iarbă, că n'au pâine în casa, ear' grădina lor e o pustietate plină de buruieni. Alt neam din aceeași grădină e în stare să-și susțină toată casa în mod onest și să-și plătească regulat toate dările civile și bisericești, ear' al nostru moare de foame pe pământul mănos. Economul nostru din 1—2 jugere pământ abia poate scoate un venit curat de 25—50 floreni, pentru-că el se restringe numai la cultivarea grânelor, străinii (Germanii) având același pământ, ca se-și înmulțescă venitul și să aibă continuă ocupațiune întrebuințază un jugăr pentru cultivarea legumelor, din care singur scot 100—200 floreni. Ba avem exemple nenumărate, că sunt zileri, cari iau în arendă jugărul cu 40 fl. și totuși sunt în stare să producă din el venit curat ca să se susțină cu toată casa — din legumărit.

Ocupați-vă și cu pomăritul! Pomul vă dă nutreământul cel mai ieftin și cel mai sănătos; cel-ce mai trăește cu poame coapte și sănătoase, se scapă de multe boale primejdiioase. Pomicultura vă ofere un izvor bogat de venit; nu pretinde pomul mult lucru și totuși însutit răsplătește osteneala și timpul ce te-ai ocupat cu el. În sfârșit e ocupațiunea cea mai nobilă și plăcută. Cel-ce se ocupă cu cultivarea pomilor nu poate fi om rău, sau brutal; pomii ne ofer bucuriile cele mai sincere, desvoltă în noi simțul estetic, ne fac iubitori de ordine, deșteaptă și întăresc credința în bunătatea și atot-înțelepciune alui D-zeu. Cu pomi a împodobit D-zeu raiul desfătării în care a așezat pe primul om. Cu pomi se împodobiți și voi grădinile voastre. Nu-i permis să rămână nici o palmă de pământ neîntrebuințat. Și curtea caselor voastre vă poate aduce folos, dacă în locurile ce nu le întrebuințați, sădiți pomi roditori. Mulți însă stau cu mâinile în sin și privesc cu nepăsare, cum vermii pământului și alte boale până acuma necunoscute nimicesc chiar și puținii pomi ce-i mai au și cu un fatalism nedemn de adevărați creștini se scuză zicând: „Ce să mai umblăm după atâtea leacuri, că părinții

noștri n'au știut de acestea și totuși au avut pomi frumoși, pe când ai noștri de astăzi nu sunt așa traînici, se usucă și-i copleșesc vermii și în sfârșit contra voinței lui D-zeu nu putem face nimic!“ Sunteți în mare rătăcire! Voința lui D-zeu nu este și nici nu poate fi, ca tu Române să sărăcești și să peri de foame, ci voința lui D-zeu e să lucrezi și să stăpânești pământul „Creșteți și umpleți pământul și stăpâniți-l pe el și stăpâniți peștii mării și paserile cerului și toate dobitoacele și tot pământul și toate jivinile cari se tirăsc pe pământul gol!“ (I. Gen. 1.28.) Eată porunca ce ți-a dat-o D-zeu! Numai inimă și voință să ai. Fiarele sălbatice nu pentru aceea le-a făcut D-zeu, ca să ne mănânce; D-zeu ne-a dat minte cum să ne putem apăra contra lor, că la dincontră am deveni prada lor. Astfel, trebuie să învățați și să încercați toate mijloacele, prin cari știți și credeți că vă puteți apăra pomii contra tuturor primejdiilor la cari pot fi expuși. Luați exemplul dela popoarelor mai culte. Sunt țări, unde pământul e cu mai multe insecte și boale și totuși acolo se produc poame mai frumoase și mai gustoase, pentru-că știu cultiva pomii cu pricepere și cu multă atențiune. La noi pământul e bun, roditor și totuși avem foarte mulți de aceia, a căror grădini sunt pustii, nu affi acolo nici un pom roditor, pe când dacă s'ar sădi cu pomi, multe spese d'ale casei s'ar pute acoperi din venitul pomilor. Un jugăr de pământ sădit cu pomi roditori poate aduce în împregiurări normale până la 300—400 fl. la an și pe lângă aceea sub ei se mai pot cultiva și legume, cari pot aduce earăși un venit frumos.

O comoară bogată e pământul: al vostru e rîndul s'o aflați! Un izvor nesecabil de puteri binecuvântătoare e pământul: al vostru e rîndul să le aflați! Puterea vieții e pământul: al vostru e rîndul să-o aflați!

Însă ori-cât veți lucra pământul, acesta totuși n'ar fi în stare să rodească destul, dacă nu veți ști păstra ceea-ce ați câștigat cu sudoarea feții voastre. „Celui fără saț să-i dai lumea toată nu se mulțumește, cere ceva mai mult!“ zice proverbul român. Totul atărnă dela aceea, cum ne știm înfrâna și stăpâni poftele și dorințele. Păstrarea încă se poate considera ca izvor de venit, pentru-că dacă însemnăm toate spesele și la finea anului le cetim și răscetim cu atențiune, vom afla că multe spese au fost superflue, zadarnice și de nici un folos, cari spese, de nu le făceam, averea ni-ar fi crescut. Unul se îndestulește cu 5—6 jugere de pământ, ba e în stare se mai adaugă la avere; ear' altul cu 20—30 jugere pământ face datorii și-și însărcinează averea din an în an.

Pe lângă păstrare mai pretindeți, ca soțiile voastre să se ocupe cu industria de casă: să toarcă, să țasă, să croiască și să coase îmbrăcăminte pentru voi și casele voastre. Ocupațiune continuă și plăcută e aceasta, prin care cu o legătură mai mult vă leagă de dragostea pământului și fiind ele în continuă ocu-

pașiune nu vor putea umbla după lux și alte deșertăciuni. Nu suferiți, să alerge la duchene pentru îmbrăcăminte voastră, sub pretext, că acolo cumpără mai ieftin și că economisează timp și bani. Amăgire de sine e aceasta! Ce-i ieftin așa te și ține; și cu puținul, — banii vostri se scurg pe neobservate în pungă străină. Dar' mai este și un alt rău! Soțiile și ficele voastre alergând pe la duchene, timp mult, timp scump pierd acolo și spre stricăciunea lor, căci pofta de lux, vanitatea se deșteaptă în ele, căreia, ca o umbră nedespărțită îi urmează invidia, clevetirea, ura, lenevirea și sărăcia.

Așadar, agricultura, legumăritul, pomăritul, păstrarea și industria de casă — eată cele mai însemnate ramuri economice, cari de le veți cultiva cu dragoste, sirguintă și mai presus de toate cu pricepere, nu veți mai avea motive să vă plângeți contra pământului; din contră: sănătatea vi-o păstrează, avuția vi-o înmulțește și comorile sufletești mai mult decât orișice vi-le nobilizează lucrarea pământului. Vă face pe toți casnicii la un scop să tintiți, pentru aceleași interese să lucrați; aduce vederile, intențiunile și simțirile voastre în armonie, legătura familiei voastre devine mai strinsă deoarece ce toată mâna lucrătoare la binele comun al familiilor voastre conlucra: învățați a prețui și stima puterile, vrednicia unul altuia. Fiecare membru al familiei își are partea și rolul său în lucrare, astfel se deșteaptă voia, plăcerea de lucru, conștiința de sine, cunoașterea și prețuirea puterilor proprii și râvna nobilă de-a produce fiecare ceva bun și folositor prin lucrul mânilor sale. Fiecare membru al familiei pune o peatră la ridicarea și prosperarea averii și a virtuților familiei și prin aceasta la înaintarea bisericii, căci înaintarea acesteia atârnă dela trăinicia singuraticelor familii, cari constituiesc biserica cea vie.

Lucrarea pământului este dar' totdeodată și o deprindere religioasă-morală. Mult trebuie să aștepte economul până-ce sămânța aruncată în pământ aduce rodul așteptat; ear' tempestățile și schimbările climatice îl invită pe econom la cugetare, continuă precauțiune și la lucrare raționată; și fiind-că nici odată nu poate ști economul ce aduce anul următor, îl constrânge și-l învață să fie păstrător. Deci la răbdare, lucrare rațională și la păstrare ne învață lucrarea pământului! În agricultură se arată legile lui D-zeu, din cari ne convingem, că D-zeu este Părintete nostru binefăcător, care poartă grijă de noi „că soarele lui îl răsare peste cei răi și peste cei buni și plouă peste cei drepti și peste cei nedrepti“ (Mat. 5—45).

În coatingere neîntreruptă cu pământul ne convingem că toate ostenelele noastre sunt zadarnice fără ajutorul lui D-zeu. Cu inima arzândă și plină de nădejde se întoarce economul către Părintele său ceresc când își seamănă holda, cerându-i ajutorul și binecuvântarea; și-i cu mulțămintă și bucurie, când își adună recolta. Deci dragostea, nădejdea și credința în atot-

puternicia și bunătatea lui D-zeu o deșteaptă în inimile noastre lucrarea pământului.

Iubind pământul: moșia voastră o iubiți și iubindu-vă moșia, veți ști iubi patria. Economul bun își apără pământul cu viața ca pe mama lui dulce, și rămâne lui credincios și la bine și la rău. Economii buni sunt totdeauna cei mai buni patrioți.

Iubiți-vă dară pământul moștenit dela părinții vostri, lucrați-l cu sirguintă, nu vă instrăinați de el, păziți-l. Cultura pământului și învățătura au fost condițiunile de viață ale străbunilor noștri, cari i-au susținut. Să nu vă lăpădați de aceste virtuți, de voiți ca bine să vă fie vouă și mulți ani să trăiți pe acest pământ! Amin.

B.-Comlăuș, luna Maiu 1901.

Mihail Păcățian,
preot.

Legitimațiune cu validitate legală și scrupule morale.

Un paroch împărtășește, că copilele din parochia sa, cari înainte de vreme erau binecuvântate cu copii, să fi născocit un mod nou de a afla pe tatăl legitim. E vorba de niște deflorate materialmente bine situate. Dacă bună-oară unei fete de țeran i-se întâmplă, că prin relațiuni de amor cu flăcăi desmățați, însă sărmani, să cadă și posterior după mai mulți ani să i-se afle un pețitori, atunci căsătoria are numai atunci loc, dacă presumpțivul mire se declară de tată al nelegitimului copil cere înscrierea lui în condică, urmând apoi legitimarea per subsequens matrimonium. Nu e nici un secret, că mirele adese-ori nici n'a cunoscut persoana cu atât mai puțin a putut să se împreune cu ea trupește. Așa unul se lasă înduplecat la primirea copilului străin în căsătoria sa cu deosebire prin greutățile, ce se nasc pentru un erede de moșie din cauza plătirii conerezilor. Se naște întrebarea, dacă parochului e permisă conlucrarea, dacă e convins, că declarațiunea de paternitate e basată pe minciună.

Folosindu-ne de sentințele de drept din „Juristische Blätter“ Nr. 5 din anul 1888, vom înduce aice următorul cas: Maria a păcătuit de repețite ori cu Mateiu și în urmă a născut pe Ioan. Ea a declarat pe Mateiu de tată; epitropul lui — Mateiu era adecă minoren — s'a învoit cu Maria înaintea judecătoriei, că ambii părinți împreună să depună în casa orfanilor 300 fl. Mateiu în timpul critic nu a negat împreunarea sexuală, și prin urmare § 163 al codului civil general a intrat în vigoare.

După șase ani a venit Petru și s'a declarat sub toate formalitățile prescrise de tată al lui Ioan. Declarațiunea s'a înscris în matricula botezaților; Petru s'a cununat cu Maria, și Ioan a devenit fiu legitim al lui Petru per subsequens matrimonium.

Urmează în supliment

Supliment la „BISERICA și SCOALA“
Nr. 29. — Anul XXV.

Din această căsătorie s'au mai născut doi fii. După moartea tatălui lor au înțeles aceștia, că pe timpul nașterii lui Ioan, tatăl lor n'a cunoscut pe maica, și că maica lor, care era deja moartă, a pîrit la timpul său pe Matei ca tată, și că acesta a și plătit suma de învoială. Ei contestează deci legitimitatea „fratelui,“ ca să poată împărți moștenirea părintească între sine cu escluderea lui.

Cum a decis judecătoria? Trei instanțe: pretura, tribunalul superior al țării și curtea de cassatie, în urma pertractării revisionale extraordinare au respins pra. Ioan era fiul lui Petru. Să auzim argumentarea:

Mărturisirea depusă de epitropia minorenilor Matei, că acesta în timpul critic s'a împreunat trupește cu Maria e suficientă de a putea necesita pe minorenilor Matei la recunoașterea paternității și la împlinirea obligamentelor de paternitate (§ 163 al cod. civ. gen.), dară nu dă siguranță, ci conform textului legii produce numai presupunerea concepțiunii întemplate, care însă ca și ori-care altă presupunere se poate invalida prin o dovadă contrară. Contra lui Matei s'a putut deci aduce dovada, fără însă a prejudicia drepturile familiare din prezent ale posterior legitimatului Ioan. Învoeala nu poate preciza sau fixa adevărul lucrurilor. *Prin urmare dacă cineva, deși poate mai târziu, se declară ca tată natural al copilului și cere a fi înscris în condica botezaților ca atare, atunci legalminte este unic numai el de privit ca tată al copilului...* Drept că pîrișii afirmă: Petru n'a cunoscut pe Maria, cu atât mai puțin s'a împreunat cu ea trupește; dară ei n'au știință despre aceasta din propria observare; afară de aceea n'au nici un drept la această piră, pentru că legea cunoaște drepturile părinților într'olaltă și drepturile între părinții și copii, dară nu cunoaște drepturile copiilor într'olaltă. Pîrișii deci ar ave să deducă dreptul lor de piră dela tată. Acesta însă s'a declarat conform certificatului de botez în forma legal prescrisă ca tată al pîritului, care declarare cuprinde în sine mărturisirea ce dă probă completă, față de care nimăruia nu va fi posibil, nici chiar lui Petru însuși să contesteze în viitor paternitatea.

Aceasta-i pe scurt motivarea preturei. Noi am scurtat numai cele neesențiale și am dat persoanelor din chestie numiri arbitrare. A induce și motivarea tribunalului țării am aflat de prisos, căci între motivarea unni for și a altuia există numai divergențe în cuvinte, nu însă în argumente. Juridic e deci dacă deciziunea sigură că declararea de paternitate, așa-zicînd oficială, servește drept probă și atunci, dacă anterior uo altul oare-care pe baza legalei presupțiuni ar fi fost tras la purtarea speselor de alimentare. Ambii frați, cari au pîrit, au să recunoască pe Ioan de frate și să împărțească cu el moștenirea.

Să presupunem însă, că d. e. maica Maria trăia încă și a descoperit lui Ioan, că el nu este fiul lui Petru — n'ar avea el atunci să renunțe de bună voie la moștenire, adecă să renunțe din cauza obligămîntului de conștiință? Noi zicem că nu! Căci nime nu e obligat a crede unui martor, mai ales dacă există un document juridic probat, care arată contrariul. Pe lângă aceasta la ce și în favorul cui să renunțe el la ereditate? În favorul fraților? Aceștia încă nu erau nici măcar în vieață pe când tatăl Petru s'a declarat de bună voie ca tată, prin urmare nici nu puteau să poșadă drepturi. Dacă tatăl ar fi dăruit pe timpul acela toată averea sa, încât lor, cari s'au născut mai târziu, nu le-ar fi rămas nimica, atunci tot așa n'ar fi avut dreptul la pîrit.

Conform cu acestea răspundem, că datoria parochului este de a recomanda oamenilor cu tot adînsul obligămîntul la adevăr, făcîndu-i luători de seamă la păcatul ce-l comit cu minciuna lor. Lui nu e permisă conlucrarea, dacă e convins că declarațiunea de paternitate e basată pe minciună; declarațiunea însăși însă trebuie să o primească în ori-ce cas, dacă ambii părinți sau quasi părinți sunt de acord. Convingerea generală despre neadevărul paternității nu se poate privi ca argument. (Theol.prakt. Quartalschrift.)

Are preotul cel ce botează dreptul a hotărî arbitrar numele copilului nelegitim?

Într'o parochie dela țeară N. se află nume de botez cu totul neîndatinat. Așa dăm acolo de nume ca Tarach, Taleleu, Mochie, Lupu, Vucol, Urban, Stachie etc. Cum vine aceasta? Unul din păstorii de suflete anteriori ai acestei parochii obiceiul a alege pentru copii nelegitimi numele după placul său contra voinței neamurilor respectivilor copii. Oare e o procedere ca aceasta corectă, e ea admisibilă? Noi răspundem că nu! O astfel de procedere trebuie desaprobată. Eată motivele acestei desaprobari:

1. Maica, dacă a născut copilul și afară de cununie, posedă dreptul natural a hotărî numele copilului său, fie însăși sau prin nașii aleși de ea. Ca maică e ea prima persoană, care avorbește copilul și prin urmare i-se cade să-i deie și numele. Dacă și maica nelegitimă a meritat un canon, totuși biserica nu-i poate dicta pentru păcatul ei o pedeapsă, prin care s'ar vătămă dreptul ei natural de maică. Nu există ordinațiuni bisericesti, cari ar pute fi induse în favorul unei atare violări de drept și acuma această împrejurare condamnă datina numită; ea poate fi împreunată cu intențiune bună, e însă de lepădat, pentru că-i lipsește delicateța de sentiment și tactul, pe cari păstorul de suflete nici când n'are voie să le treacă cu vederea.

2. Se înțelege de sine, că parochul, respective preotul ce botează are dreptul să exprime sfatul său în privința numelui copilului și fiind părinții, respective nașii aleși de ei, înțeleși să și hotărască numele

copilului; însă în mod arbitrar, în contra voinței părinților, n'are voe să-i impună catechumenului numele. O astfel de procedere ar sta în contradicție cu prescripțiile bisericești. Acestea pretind, ca parochul să se îngrijească, ca copiii la botez să nu se deie nume păgâne, nume inventate, nume nepotrivite pentru creștini, ci nume sfinte. Mai departe nu se estinde dreptul parochului după prescripțiile bisericești, dimpotrivă în multe ordinațiuni bisericești ale felicităților diecese se zice apriat, că dorințele respective ale părinților preotul să le ieie în considerare și să li satisfacă lor.

Simeon Tesalonicheanul zice în privința aceasta: „A opta zi se aduce pruncul înaintea ușilor bisericești . . . și preotul îl înseamnă la frunte, la gură și la piept și dă lui prin rugăciune nume, care le vor voi cei ce l-au născut . . .” (c. 59).

3. Datina, că unii din preoți la Sf. botez dau copiilor nelegitimi numele în mod arbitrar, a cauzat deja multe amărăciuni. Noi suntem siguri, că dacă s'ar plânge o maică jignită în dreptul său la fofururile mai înalte spirituale, ea de bună seamă ar afla scutul dorit.

4. Și ce bine adecă se scoposește cu datina aceasta? Jignirea dreptului natural de maică va cauza durere, însă îndreptarea maicei prin o astfel de procedere nu e de așteptat. Sunt alte mijloace și căi, prin cari putem înrui asupra persoanelor căzute, și dacă acestea nu folosesc, ce va mai folosi datina de care e vorba? Ea va jigni, vătoma și amări numai și prin urmare mai mult va strica decât folosi. O datină ca aceasta un e așadară o datină bună, un us rațional, ci mai virtos o datină rea, un abus, care se mai potentează prin aceea, dacă unii din păstorii de suflete îndatinează a da copiilor nelegitimi niște nume cari poporului de rând nu-i sunt cunoscute și cari cu îngreiere și le poate însemna și pronunța. Raritatea și ciudățenia numelor acestora face că nenorocitul copil toată vieța sa e înfierat de nelegitim; și astfel devine numele ce l-a primit la renașterea sa spirituală trădătorul nelegitimității sale. Și aceasta nu e lucru tocmai plăcut, dimpotrivă foarte supărăcios.

Deci nu putem altfel decât să condamnăm abuzul acesta ce nici într'un chip nu se lasă justificat, esprimându-ne dorința, ca acolo unde se practică să se delătore cât mai curând.

„Candela.”

Noul patriarh ecumenic la Constantinopol.

A fost ales cu mare majoritate și însuflețire Ioachim III. fost Patriarh și mai înainte, dară retras dela această demnitate bisericească în urma intrigelor țesute în contra sa înainte cu 17 ani.

Imediat după alegere a urmat și confirmarea din partea Sultanului: ceea-ce era de prevăzut fiind-că Poarta nu i-a șters numele de pe lista candidaților, și astfel se putè deduce, că confirmarea nu va fi denegată alesului

Ioachim III. despre care se mai scrie, că ar fi fost candidatul Rusiei și că însuși Țarul ar fi intervenit pentru alegerea lui, dându-i în modul acesta satisfacție pentru suferințele din trecut.

Patriarhul din Constantinopol e nu numai șeful spiritual suprem al bisericești ortodoxe de răsărit, ci și autoritatea supremă a tuturor creștinilor ortodocși, de sub dominațiunea otomană pentru afacerile lor civile, conform privilegiilor acordate de diferiți sultani, începând cu Mohamed II. cuceritorul Constantinopolei. Patriarhul poartă deci pe lângă altele și titlul de Ethnarichis (șeful națiunii) și la alegerea sa iau parte nu numai toate autoritățile bisericești ortodoxe din imperiul otoman, ci și reprezentanții civili ai poporului creștin ortodox din Turcia.

Imediat după declararea vacanței tronului ecumenic, se alege un locșitor, care adresează o circulară către toți episcopii, mitropoliții și arhierii aparținători la tronul ecumenic, spre a trimite în termen de 40 de zile buletinele lor de vot, în care fiecare propune pe candidatul agreat de dînsul.

După-ce sosesc aceste buletine, se convoacă în marea sală a Patriarhiei o adunare, numită ședința pregătitoare a alegerii, la care iau parte: Sf. Sinod, membrii consiliului mixt, reprezentanții eparhiilor, sub președinția locșitorului. În această ședință — care de astă-dată a avut loc Mercuri în 13 Maiu — se deschid buletinele diferiților arhierii, și acela care are chiar numai un singur vot se înscrie pe lista candidaților. Afară de candidații propuși prin buletinele sosite, au și membrii adunării să propună candidați. Apoi ședința se ridică, ear' locșitorul, întocmind lista candidaților propuși, o trimite Porții, care trebuie în termen de 24 ore să o înapoieze, după-ce va fi șters numele ce-i displic.

Înainte cu 40 de ani Poarta nu avè acest drept; dar' cu ocazia certelor de partid. în anii 1860—67 a reușit a și-l însuși.

După înapoierea listei dela Poartă, adunarea electivă se întrunește pentru a doua oră în sala Patriarhiei, unde se procede la un scrutin secret, fiecare membru al adunării înscriind pe buletin trei nume; ear' cei trei candidați ce obțin majoritatea absolută sunt candidați definitivi. Îndată după aceea membrii Sinodului și mitropoliții aflați în Constantinopol se duc în biserica Patriarhiei, urmați de membrii adunării electivă și în asistența publicului adunat în biserică, invocându-se Sf. Spirit, se procede la scrutiniul definitiv. Votează numai membrii înaltului cler; și acela dintre candidați care întrunește voturile cele mai multe, e proclamat Patriarh.

În cas de paritate de voturi, e hotărîtor votul locșitorului, care trebuie să-și deie votul, deși scrutiniul e secret.

De astă dată lista candidaților trimisă porții cuprindea 25 de nume, din cari poarta a șters 7, printre cari și pe mitropolitul Germanos, candidatul care avè cele mai mari șanse de reușită după Ioachim.

Nr. 4690/1901.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința onoratului public, că înscrierile la școala de fete cu internat din Arad, împreună cu cursuri preparandiale, se vor face în 1—4 Septembrie, ear' prelegerile se vor începe în 5 Septembrie st. n. a. c. Taxa anuală de întreținere e de 320 cor., de înscriere 4 cor., medicală 10 cor. Elevele externe solvesc 40 cor., ear' preparandistele 80 cor. didactru anual.

Pentru instrucțiunea la pian, 3 ore la săptămână se solvesc 10 cor. la lună. Toate solvirile se fac anticipativ.

La înscriere se pretinde: estras de botez și testimoniu de clasa absolvată.

Elevetele pe lângă instrucțiunea studiilor prescise, vor fi introduse și în economia practică a casei.

Fie-care internă are să aducă: 6 cămăși, 6 camisoane, 6 pantaloni, 3 fuste colorate de vară, 3 de iarnă, 6 perechi ciorapi negri, 12 batiste, 6 șervete, 6 ștergare, 2 perne cu fețe, 1 plapomă cu 2 fețe, 2 cearșafuri (lipidee) de desubt, o cuvertură de pat, 1 saltea (madraț,) 1 lavoar, 6 ștergare, 2 pahare, 1 perie de dinți, 1 perie de haine, 1 perie de cap și 2 pepteni, 1 lingură de supă și 1 de cafea, 1 cuțit, 1 furculiță, 1 umbrelă 2 perechi de ghetă, 3 haine de casă și 2 de sărbătoare, 6 sorte colorate.

Deslușiri mai detaiate se pot cere dela direcțiunea școalei, strada Deák Ferencz Nr. 27.

Arad la 19 Iulie (1 August) 1901.

*Consistorul eparchial gr.-or. rom.
din Arad.*

Nr. 2/1901—1902.

Anunț școlar.

Înscrierile pe anul școlar 1901/1902, la institutul teologic-pedagogic gr. or. rom. din Arad se vor efectua în următoarea ordine: Luni, Marți și Mercuri, în 20, 21, și 22 August c. v. (2, 3 și 4 Septembrie c. n.) între orele 8—12 înainte de amiază, se vor ține esamenele de primire și se vor face înscrierile la despărțământul pedagogic, cursul pregătitor preparandial și la școala de aplicațiune din Seminar. Luni și Marți, 20 și 21 August c. v. (2 și 3 Septembrie c. n.) în orele 3—6 după amiază se vor ține esamenele supletoare și de repetițiune cu elevii îndreptățiți prin regulamentul institutului la aceste esamere. Mercuri în 22 August c. v. (4 Septembrie c. n.) a. c. între orele 3—6 după amiază se vor înscrie elevii din despărțământul teologic. iar Joi în 23 August c. v. (5 Sept. c. n.) a. c. se vor începe prelegerile în ambele despărțăminte.

Arad, la 19 Iulie (1 August) 1901.

*Direcțiunea Seminarului
gr. or. rom. din Arad.*

Convocare.

În înțelesul §§-lor 23 și 24 ai statutelor reuniunii învățătorilor dela școalele populare gr. or. române confesionale din protopopiatele Timișoara, Belint, Comlăușul-mare și Lipova, în urma însărcinării din partea presidiului reuniunii, convocă adunarea generală constituantă a despărțământului „Timisorii” pe 1/14 August 1901. Înainte de amiază la 9 ore în școala confesională română de băeți din Fabricul-Timisorii.

Obiectele adunării vor fi:

1. Alegerea funcționarilor, adică: a președintelui, vicepreședintelui, notarului, casiarului, și bibliotecarului.

2. Prelegeri practice din materialul ce se ține de instrucțiunea poporală.

3. Discuțiuni asupra obiectelor cuprinse în §-ul 24 și §-ul 15 litera C) precum și alte consultări în înțelesul statutelor.

4. Eventuale propuneri.

Mehala la 17/30 Iulie 1901.

*Dimitrie Roman, m. p.
învățător.*

Concurs.

Nr. 4520/1901.

Se publică concurs pentru un stipendiu de 800 cor. din fundațiunea „Balla” pentru studiu universitar, cu studiile principale de matematică și fizică.

Concurenții au să-și înainteze petițiunile până la 8/21 August a. c. la Consistorul aradan, instruite cu următoarele documente:

a) Estras de botez că sunt Români gr. ort.;

b) Testimoniul de pe anul școlar expirat;

c) Atestat de paupertate;

d) Atestat medical despre starea sanitară;

e) Declarațiune în scris, că după absolvirea cursurilor univevsitare vor servi bisericei în condițiunile la cari i-va chema.

f) Declarațiune în scris, că se vor evalifica pentru specialitatea indicată în acest concurs.

Arad, din ședința consistorială, ținută la 12/25 Iulie 1901.

Consistorul diecesan.

—□—

Nr. 4522/1901.

Pentru conferirea de stipendii din „Fundațiunea Teodor Papp” pe anul școlar 1901/1902 începând dela școalele elementare, gimnasiale, civile, reale, comerciale, industriale, agricole, militare, teologice, academice și univevsitare din patrie, se publică concurs cu termenul de 8/21 August a. c. Stipendiile sunt dela 100 coroane până la 800 coroane.

Concurenții au să-și înainteze cererile la adresa Consistorului gr. or. rom. din Arad, ajustate cu următoarele documente;

1. Estras de botez provăzut cu clausula parochului local, că și de present aparține bisericei gr. or. rom.

2. Atestat de paupertate dela antistia comunală competentă, că părinții lor sau dășii ca orfani sunt săraci și lipsiți de mijloacele materiale recerute pentru continuarea studiului.

3. Testimoniu școlastic, că în anul școlastic expirat au frecventat cu succes bun vre'o clasă la vre'un institut de învățământ.

4. Rudenia mai are să adneceze și informațiune familiară că e nepot, strănepot, ori nepoată strănepoată a fondatorului, dela cele trei surori ale fondatorului, ori că e fiu, fiică, nepot, nepoată, strănepot ori strănepoată din familiile favorisate.

5. Certificat medical despre starea sanitară.

6. Concurentul are să arate specialitatea la care și locul unde voește a continua studiile, precum și dacă are și alt stipendiu.

7. Cel ce voește a studia în străinătate să arate necesitatea de a face studii în străinătate, ca în cas de votare, să se poată esopera concesiunea ministerială.

Arad, din șed. con. dela 12/25 Iulie 1901.

Consistorul diecesan.

—□—

Nr. 3620/1901.

Se publică concurs pentru un stipendiu de 240 cor. din fundațiunea „Gavril Faur de Teiușiu“ pentru studenți gr. or. de naționalitate română, cari vor studia la vr'un gimnasiu public, academie sau universitate, școală reală superioară, tehnică, politehnică sau la institutul teologic ori pedagogic gr. or. român.

Dintre recurenți au preferință studenții din familia lui Faur și respective Poynar, fără privire la clasele în cari aceia studiază.

Competenții la acest stipendiu vor ave să producă:

- Carte de botez cu clausula parochului local, că și de present aparțin bisericeii ortodoxe române;
- Certificat de paupertate;
- Testimoniu cu calcul eminent, despre progresul făcut în anul precedent;
- Certificat medical despre starea sanitară;
- Concurenții au să numească specialitatea la care și locul unde voiese a-și continua studiile, precum și dacă au alt stipendiu;
- Concurenții au să-și înainteze, actele la Venerabilul Consistor gr. or. român din Oradea-Mare până la 8/21 August a. c.

Arad, din ședința consistorială dela 12/25 Iulie 1901.

Consistorul diecesan.

—□—

Nr. 48/1901. E. G. B.

Se escrie concurs pentru unul eventual două stipendii câte de 400 cor. din „Fundațiunea Elena Ghiba-Birta“ pe a. școlar 1901/1902, pentru tinerii născuți în comitatul Arad, Bihor, Bichiș și Cenad.

Concurenții au să-și înainteze petițiunile până la 8/21 August către comitetul administrativ al „Fundațiunei Elena Ghiba Birta,“ cu următoarele documente:

- Estras de botez că sunt de naștere români sau greci gr. orientali, cu clausula parochului local, că și de present sunt atari.
- Atestat de paupertate dela antistia comunală competentă.
- Testimoniu școlastic de pe anul espirat.
- Atestat de moralitate.
- Rudeniile au să-și legitimizeze înrudirea prin informațiune familiară.
- Certificat medical despre starea sanitară.
- Concurenții are să arate specialitatea la care, și locul unde voește a continua studiile, precum și aceea dacă are alt stipendiu.

Arad, 10/23 Iuliu 1901.

Comitetul administrativ.

—□—

Pentru stațiunea învățătoarească din comuna **Curățele** cu filiala **Pociovești** se escrie concurs cu termen de alegere pe 15/28 August.

Dotățiunea constă din următoarele: a) În bani gata dela ambele comune 232 cor.; b) Pământ de 8 cub. venit sigur 80 cor.; c) Două măsuri de fasole 5 cor.; d) 26 metri de lemne 104 cor.; e) 200 porțiuni de fân 80 cor.; f) 200 fujoare 40 cor.; g) Grădină cu un venit de 20 cor.; h) Venitele cantorale 40 cor.; i) și cvartir liber cu două chilii și cămară.

Alesul învățător dacă va fi în stare a manipula și îngrijî școala de pomărit din întreg hotarul care se află la un loc în **Curățele**, va fi denumit director manipulant pe lângă o remunerațiune de 60 cor., de tot 661 cor.; totodată se notifică, că alesul învățător numai în comuna **Cornățele** are a îndeplini cantoratul.

Recurenții să-și înainteze petițiunile la adresa comitetului parochial, subscrisului protopresbiter până la 14/27 August în **Robogăny**, și până la ziua alegerii să se prezenteze în cutare **Duminecă** la **S-ta biserică** din **Curățele**.

Dat în **Curățele-Pocioreliște** la 14/20 Iulie 1901.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **ELIA MOGA**, m. p. protopresbiterul **Boroșineului**.

—□—

Pentru îndepluirea stațiunei învățătoarești dela clasele superioare din **Chisindia**, devenită vacantă prin pensionarea fostului învățător **Filimon Ardelean**, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „**Biserica și Școala**“.

Emolumentele sunt: în bani 520 cor.; 9 jug. pământ extravilan, prețuit în 80 cor.; 10 stg. de lemne, à 10 cor. — 160 cor., din cari se va încălzi și sala de învățământ; venite cantorale sperative 50 cor.; scripturistica 12 cor.; pentru conferință 20 cor.; cvartir și grădină.

Dintre recurenți vor fi preferiți aceia cari vor dovedi că au desteritatea de-a instrui și conduce corul.

Recurenții, recursele ajustate conform legii, apoi cu atestate despre eventualul serviciu neîntrerupt și cu o „Declarațiune“ că pe baza serviciului prestat în altă comună, de când își formează dreptul la cvincvenal? adresate conernentului comitet parochial, — să le înainteze **P. On.** oficiu protopresbiteral din **Buteni (N. Butyin.)** și să se prezenteze în **S-ta biserică**, în oare-care **Duminecă** ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic. **Chisindia**, la 15/28 Iulie 1091.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **IOAN GEORGIA**, m. p. protopresbiter și inspector cercnal de școale.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătoarești din comuna **Cladova**, (comit. **Carăș-Severin**) cu aceasta se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: a) În bani gata 600 cor.; b) Lemne pentru școală și învățător 48 cor.; c) Scripturistica 10 cor.; d) Conferințe 10 cor.; e) Cvartir liber cu grădină de legume; f) Dela înmormântări unde va fi poftit 80 fil.; g) Două jugere pământ 40 cor.

Comuna bisericăască nu se deobligă a da cvincvenalul învățătorului pentru serviciul prestat anterior în altă comună; alegându-l învățător va ave să poarte și cantoratul în biserică fără alta remunerațiune. Dela recurenți se recere să producă testimoniu de ecalificațiune, și a se presenta în vre-o **Duminecă** ori sârbătoare în biserică din loc pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Bară recursele ajustate cu documente necesare și adresate comitetului parochial a le subșterne **M. On.** domn inspector școlar în **Leucușești p. u. Bethlenhăza**.

Dat în ședința comitetului parochial din **Cladova** la 20 Iunie a. c.

Cu înțelegerea comitetului parochial: **ADAM ROSA**, inspector școlar.

—□—

Pe baza decisului comitetului parochial din 15/28 Iulie a. c. se publică concurs pentru stațiunea învățătoarească din comuna **Leucușești**, cu care e încopciată următoarea

rea dotațiune: 1) In bani gata 600 cor.; 2) Conferințe 20 cor.; 3) Scripturistică 10 cor.; 4) 24 metri lemne a 56 cor.; 5) Cvarțir liber și grădină de legume.

Recurenții cari doresc a ocupa această stațiune au a se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în S-ta biserică de-acolo spre a-și arăta desteritatea în cant și tipicul bisericesc până la 19 August (1 Septemvrie) a. c. în care zi va fi și alegerea.

Recursele instruate conform Statutului Organic cu testimoniu preparandial de cualificațiune ș. a. cari se recer, sunt a se trimite M. On. domn Adam Rosa, inspector școlar în Leucușești p. u. Bethlenhâza (comit. Caraș-Severin.)

Conducătorii de cor vor fi preferiți.

Leucușești, la 15/28 Iulie a. c.

Cu înțelegerea comitetului parochial: ADAM ROSA, inspector școlar.

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorești din Curtioi, devenită vacantă prin pensionarea învățătorului Vasile Miron, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele emolumente: a) Salar în bani gata 800 cor.; b) 2¹/₂ jugere ung. pământ aștor; c) 1¹/₂ vașon lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ; d) Pentru curățirea școlii 32 cor.; e) Pentru conferințe 20 cor.; f) Pentru scripturistică 14 cor.; g) Dela înmormântări (unde va fi poștit) câte 2 cor.; h) cortel cu 3 odăi și cuină, precum și grădină de legume.

Recurenții au să-și trimită recursele lor ajustate cu documentele prescrie de legea și Regulamentul școlar, cu atestat despre serviciul neîntrerupt prestat eventual până acum ca învățător, și cu declarațiune, că pe basa serviciului din altă parochie, cu începere de când își formează dreptul la cvinevenal? — adresate comitetului parochial la subscrisul protopresbiter în Chișineu până în 18/31 August a. c., ear' pentru a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, au să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în S-ta biserică din Curtioi.

Alesul va avè să îndeplinească serviciul cantoral în S-ta biserică fără altă remunerațiune.

Dintre recurenți vor fi preferiți conducătorii de coruri; ear' alesul va fi recomandat Ven. Consistor spre înțărare numai după un an de probă.

Curtioi, din ședința comitetului par. ținută la 15/28 Iulie a. c.

Procopie Givulescu, m. p. Florian Popovici, m. p.
președinte notar.

In conțelegere cu mine: Dr. IOAN TRĂILESCU, protopresbiter, inspector școlar.

Se escrie concurs pentru stațiunile învățătorești din comunele următoare toate, din tractul Peștesului:

1) Cetea, cu termin de alegere pe 19 August (1 Septemvrie) a. c.

2) Valea-Mare, cu termin de alegere pe 19 Aug. (1 Septemvrie) a. c.

3) Boten, cu termin de alegere pe 21 August (3 Septemvrie) a. c.

4) Balaie, cu termin de alegere pe 21 August (3 Septemvrie) a. c.

5) Picleu, cu termin de alegere pe 24 August (6 Septemvrie) a. c.

6) Tilecus, cu termin de alegere pe 26 August (8 Septemvrie) a. c.

7) Chigic, cu termin de alegere pe 27 August (9 Septemvrie) a. c.

8) Copăcel, cu termin de alegere pe 28 August (10 Septemvrie) a. c.

9) Magiești, cu termin de alegere 31 August (13 Septemvrie) a. c.

10) Zoran, cu termin de alegere pe 2/15 Septemvrie a. c.

11) Ponoră, cu termin de alegere pe 3/16 Septemvrie a. c.

12) Damis, cu termin de alegere pe 5/18 Septemvrie a. c.

13) Balnaca, cu termin de alegere pe 7/20 Septemvrie a. c.

Emolumentele pentru fiște-care stațiune amintită mai sus este de 600 cor. și grădină cuvințioasă precum și stolele cantorale.

Doritorii de-a ocupa vre-o stațiune din cele enarate, sunt poștiți a-și trimite recursele provăzute cu toate documentele recerute (și a-se declara că pe basa serviciului neîntrerupt ca învățătorii de când își formează pretensiunea la cvinevenal) adresate comitetului parochial subscrisului până la terminul de alegere, și a se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare, la biserică ce va competi spre a-și arăta desteritatea în cântare, și tipic.

Comitetele parochiale.

In conțelegere cu mine: TEODOR FILIP, m. p. protopresbiter și inspector școlar.

Pe basa decisului Ven. Consistor ort. român din Arad dto 3/16 Iulie 1891. Nr. 3768 se publică prin această concurs cu termin de alegere de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“ pentru îndeplinirea parochiei din Valcani devenită vacantă prin răposarea părintelui Iustin Oprean.

Venitele acestei parochii sunt: una sesiune de pământ (care este însărcinată deocamdata cu dări publice rămase neplătite de răposatul preot—pentru a cărei ștergere s'au facut pas necesar din partea Ven. Consistoriu) birul și etolele usuete.

Dela recurenți se recere cualificațiune pentru parochie de cl. I. Dările publice are a le suporta preotul alegând.

Recursele ajustate după recerintele regulamentului pentru parochii § 15. au a se înainta Reverendissimului Domnu Paul Miulescu protopresbiter ort. român din B. Comlăuș (comit. Torontal) în terminul sus indicat.

Reflectanții au a se presenta în oare-care Duminecă ori sârbătoare în S-ta biserică din Valcani spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Dat în ședința comitetului parochial din Valcan ținută la 9/22 Iulie 1901.

Stefan Oprean, m. p. Nicolae Covacievits, m. p.
notar com. par. președintele com. par.

In conțelegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. protopresbiter și asesor consistorul.

Pentru întregirea definitivă a postului învățătoreșc dela școla I. gr. or. română din comuna Apateu protopresbiteratul Ienopoliei se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala.“

Dotațiunea împreună cu acest post este afară de locuință cu 2 chilii, cuină, grajd și grădină: 1. In bani gata 600 coroane; 2. Dreptul de pășune 2 vite sau de nu are vite despăgubire 25 coroane; 3. 3 orgii de lemne pentru învățător; 4. Pentru conferințe 20 coroane; 5. Paușal de scripturistică 10 coroane. La înmormântări unde va fi poștit 1 coroană.

Doritorii de a ocupa acest post au să producă : 1. Estras de botez, adeverind, că este român de religie gr. or. ; 2. Absolutor preparandial ; 3. Testimoniu de evaluare învățătorească ; 4. Atestat despre serviciul neîntrerupt prestat ca învățator până acum ; 5. Declarațiune, că pe baza serviciului neîntrerupt de când își formează pretențiunile la cvinevenal ?

Învățătorul ales este obligat a conduce strana și a instrui elevii în cântările liturgice bisericești.

Recurenții au a-și subșterne petițiunile lor Prea On. oficiu protopresbiteral în Ienopolea (Boros-Jenő) ear până în ziua alegerii a se presenta în biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința com. par. ținută în 1/14 Iulie 1901.

Comitetul parochial.

In conșlegere cu mine : CONSTANTIN GURBAN, m. p. proopresbiter.

—□—

Conform ordinului Ven. Consistor din 7/20 Iunie a. c. Nr. 3073 pentru îndeplinirea definitivă a două stațiuni învățătorești din **Sarcia-română**, protopresbiteratul B.-Comloșului și adevă la școala I. și la școala II. prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumentele pentru fie-care învățator : 1. 560 cor. salar fundamental ; 2. pentru conferință și scripturistica 15 cor. ; 3. doi stâng. de lemne aduși la fața locului ; 4. paie din cari se vor încălzi salele de învățământ și locuințele învățătorilor, aduse la fața locului, cât va cere trebuința ; 5. 2 jugere și 200□ pământ arător ; 6. cvartir liber cu câte două chilii, cuină și cămară ; 7. dela înmormântări unde vor fi poftiți și unde au să meargă pe rând 1 coroană.

Reflectanții au să-și înainteze recursurile lor adresate comitetului parochial ajustate cu următoarele documente : 1. Estras de botez ; 2. Testimoniu despre absolvirea preparandiei noastre confesionale ; 3. Testimoniu de evaluare și 4. Atestat despre serviciul prestat, petițiunile sunt a se adresa Prea On. domn Paul Miulescu, protopresbiter și inspector școlar în N.-Komlós (com. Torontál) în termenul indicat mai sus.

Se observă, că comuna bisericească nu asigură cvinevenalul învățătorească decât numai după cinci ani prestați la școalele noastre, având învățătorii, — cari vor îndeplini și funcțiunea de cantori în sfânta biserică la toate slujbele Dumnezești, — a-se presenta înainte de alegere, în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sfânta biserică din Sarcia-română, pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Ambele posturi sunt de ocupat numai dela 1 Septembrie a. c.

Sarcia-română, din ședința comitetului parochial ținută în 8/21 Iulie 1901.

Eudochiu Lapadat, m. p. *Corneliu Popoviciu*, m. p. președinte. notar ad. loc.

În conșlegere cu mine : PAUL MIULESCU, m. p. protopresbiter și inspector școlar.

—□—

Pentru ocuparea postului de învățătoare suplentă pentru lucrul de mână la școala civilă de fete a „Asociațiunii” se publică concurs.

Doritoarele de a ocupa acest post au să prezenteze următoarele documente : a) atestat de botez ; b) document despre evaluarea cerută prin legea statului pentru ocuparea posturilor de învățătoare la școalele civile ; c) o arătare despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum ; d) un atestat despre cunoștința în teorie și în praxă a lucrului de mână ; e) să dovedească, că vorbește bine românește și ungurește, eventual și nemțește.

Vor fi preferite acele concurente, cari — pe lângă evaluarea din lucrul de mână — mai au evaluare și din oare-care categorie de studii, îndeosebi din grupul limbilor.

Învățătoarea suplentă primește o remunerație anuală de cor. 600, — solvită în rate lunare anticipative, și întreaga întreținerea în internat.

Învățătoarea angajată va avea să dea directoarei mână de ajutor la agendele internatului.

Postul este a se ocupa cu 1 Septembrie st. n. a. c.

Termenul de concurs expiră la 20 August st. n. a. c.

Din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru lit. și cult. pop. rom.” ținută în Sibiu la 11 Iulie 1901.

Șulufu, m. p.

Dr. Beu, m. p. secret. II.

—□—

Se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia diecesană „Biserica și Școala,” pentru îndeplinirea definitivă a următoarelor stațiuni învățătorești, din inspectoratul Butenilor :

1. **Bârșă**, școala inferioară, la care emolumentele sunt : 336 cor. în bani ; 10 jug. pământ estravilan care aduce un venit anual de 100 cor. ; 4 șinice grâu, 4 șin. cucuruz ; 4 stângeni de lemne ; pentru conferință 20 cor. ; scripturistica 10 cor. ; dela înmormântări unde va fi poftit 2 cor. : cvartir și $\frac{1}{2}$ grădină.

2. **Berinden**, cu emolumentele : 120 cor. bani ; 8 st. de lemne din cari se va încălzi și sala de învățământ ; usufructul alor 8 jug. pământ estravilan ; 8 șinice bucate, parte grâu, parte cucuruz ; pentru conferință 8 cor. ; scripturistica 8 cor. ; cvartir și grădină.

3. **Laz**, cu emolumentele : în bani 200 cor. ; 12 șin. bucate (jum. grâu, jum. cucuruz) ; 8 st. de lemne din cari se va încălzi și sala de învățământ usufructul alor 16 jug. pământ ; conferința 8 cor. ; scripturistica 6 cor. ; cvartir cu 2 chilii, grădină, etc. — Venitele compute în bani dau suma de 614 cor. anual.

4. **Ramna**, salar de 292 cor. bani ; 8 st. de lemne, din cari se va încălzi și școala ; 10 șin. de bucate (jum. grâu, jum. cucuruz) ; conferința 8 cor. ; scripturistica 4 cor. ; $\frac{1}{2}$ jugh. pământ prețuit în 8 cor. ; cvartir cu 2 chilii și grădină.

5. **Roșia**, cu emolumente : 240 cor. bani ; 5 șin. grâu ; 5 șin. cucuruz ; 8 st. de lemne și pentru sala de învățământ ; conferința 10 cor. ; scripturistica 6 cor. ; grădină, de cvartir, până la edificarea școlii se va îngriji parochial.

Întru cât stațiunile, la cari emolumentele nu ajung. minimul prescriș, se vor pute îndeplini cu învățatori evaluați, s'a pus în perspectivă câte un ajutor, spre ameliorarea salarului celui ales.

Doritorii de a ocupa vre-una dintre stațiunile înșirate, recursurile — adresate respectivului comitet parochial și provăzute, afară de toate documentele prescrișe și despre eventualul serviciu neîntrerupt, precum și cu o „Declarațiune,” că pe baza serviciului prestat în altă comună, de când își formează dreptul la cvinevenal ? — să le subștearnă P. O. D. Ioan Georgia insp. școl. în Buteni (N.-Butyin), având până la alegere să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din comuna la care au recurs, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetele parochiale.

În conșlegere cu : IOAN GEORGIA, m. p. protopresbiter, inspector școlar.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătorești din comuna **Chișlaca**, inspectoratul Beliului se publica concurs cu termen de alegere în 6/19 August a. c. Emolumen-

tele împreunate cu acest post sunt: 1) în bani 306 cor.; 2) pământ arător de 8 cubule sămănătură, 110 cor.; 3) bucate 13¹/₂ cubule à 10 cor. 135 cor.; 4) 6 orgii lemne pentru școală și încăperile învățătorului 60 cor.; 5) stolele cantorală usitate 48 cor.; cari emolumente toate la oaltă fac 659 cor. la an. Locuință cu grădina de legume.

Recurenții sunt poftiți până în ziua alegerii în cutare Duminică ori sârbătoare a se prezenta la sf. biserică de acolo spre a-și arăta dăstăritatea în tipic și cântări, ear recoursele instruite cu documentele recerute și adresate comitetului parochial până în ziua alegerii au a le înainta la subscrisul protopop în Giriș (F-Győrös) p. u. Tenke.

Comitetul parochial,
În conțelegere cu mine: PETRU SERBU, m. p. protop. insp. școl.

—□—

Pentru întregirea postului învățătoresc din comuna Craiova, cercul inspectoral al Beliului se escrie concurs cu terminul de alegere în 6/19 August a. c. Dotațiunea anuală împreunată cu acest post este: a) în bani gata 356 cor.; b) dela episcopul latin 54 cor.; c) 10 cubule cucurez a 8 cor. 80 cor.; d) 6 stăug. de lemne din cari este a se încălzi și sala de învățământ 60 cor.; e) Pământ arător de 4 cubule 60 cor.; f) stolele cantorale îndatinatela dela mort mare 80, dela mort mic 40 bani, 25 cor.; toate venitele dau suma de 635 cor.; Locuința cu supraedificatela economice și grădina de legume.

Reflectanții la acest post învățătoresc până în ziua alegerii au a-și înainta suplicela adresate comitetului parochial la subscrisul în Giriș (F-Győrös) p. u. Tenke, având totodată a-se prezenta în cutare-va Duminică sau sârbătoare la sf. biserică din Craiova spre a-și arăta iscusiuța în tipic și în cântări.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: PETRU SERBU, m. p. protop. inspect. școlar.

—□—

Subsemnatul senat al internatului gr.-ort. român diecesan din Beiuș prin această publică concurs pentru îndeplinirea postului de prefect la acest internat.

Pentru acest post pot recurge clerici gr.-or. români cu examen de maturitate, sau și alți tineri gr.-or. români cu evalueațiune academică.

Vor fi preferiți acei concurenți, cari posed perfect limba germană, și cari știu conduce corul vocal. Aceste împrejurări sunt deosebit a se accentua în recurs.

Remunerațiunea anuală a prefectului se compune din:

1. O remunerațiune de 400 coroane (200 fl.)

2. Din provisiune întreagă și anume: vipt, locuință, încălzit și luminat.

Concursele ajustate cu testimonii școlare și cu extras de botez sunt a se trimite până în 18 August c. n. la subsemnatul senat în Beiuș.

Cel ales are să-și ocupe postul în 27 August c. n.

Dat din ședința senatului internatului, ținută în Beiuș la 30 Iunie 1901.

Senatul internatului gr.-or. rom. diecesan din Beiuș.

—□—

Părinții respective tutorii, cari doresc să-și așeze băeții pe anul școlastic 1901—1902 în internatul gr.-or. român diecesan din Beiuș, prin această se avisează ca rugările lor de primire să le prezenteze până în 10 August c. n.

În acest internat afară de tineri gr.-or. români, se vor primi tineri de altă confesiune creștină cari frecvențează gimnasiul gr.-cat. din Beiuș, pe lângă respectarea

tuturor drepturilor lor religioase cu privire la studiul religiunii și a bisericii lor, dar' în internat și acești tineri întru toate sunt a se acomoda rațiunii și normelor interne.

Tacsa de întreținere cu toate la oaltă e 270 cor.; care se solvește în patru rate anticipative și anume: la începerea anului școlastic, la 15 Noemvrie, 1 Februarie și 15 Aprilie.

Elevii pentru tacsa aceasta vor primi în internat:

1) locuință; 2) vipt și anume: a) la dejun lapte cald cu pâne, b) la prânz trei plese și anume: supă de carne, rasol și mâncare cu friptură, c) la cină două plese și anume: mâncare cu friptură și aluat, sau mâncare și friptură; 3) spălat; 4) luminat; 5) încălzit; 6) medic. (Medicinele se solvesc separat din partea respectivilor bolnavi); 7) scaldă în toată luna odată; 8) În fine superioritatea se îngrijește, ca elevii, pe lângă controla cea mai strictă să fie ajutați în studiere.

Elevii vor avè să aducă cu sine: a) Mai puțin 4 părechi de schimburi de pânză sau de giolgiu; b) Mai puțin șase batiste; c) Două părechi de încălțăminte și patru părechi de ciorapi sau obiele; d) O saltea (sac de paie) care de altcum pentru uniformitate se va cumpăra dela superioritatea internatului în preț de 1 fl.; e) Două perini și 4 fețe de perină; f) Un țol sau plapomă; g) O perie de vestminte și 3 de încălțăminte; h) 3 ștergere și 2 pepteni, unul rar și altul des; și i) Vestminte de lipsă (uniformă nu se face.)

Numai acei tineri vor fi primiți în internat, cari sunt sănătoși deplin, ce se va constata din partea medicului internatului.

Rugările pentru primire, ajustate cu testimoniu școlastic după anul școlastic expirat și cu cartea de botez, sunt a se trimite la adresa senatului internatului gr.-or. român din Beiuș, mai târziu până în 10 August n.

Dat din ședința internatului, ținută în Beiuș 30 la Iunie 1901.

Nicolae Diamandi, m. p. Dimitrie Negrean, m. p. rectorul internatului. președintele internatului.

—□—

Pentru postul învățătoresc din comuna Robogani se escrie concurs cu termin de alegere pe 5/18 August, la acest post este împreunat salariul de 600 coroane venitele cantorale, cvartir liber cu grădina pentru legume și pomi.

Doritori de a ocupa acest post sunt poftiți a-și trimite petițiunile — subscrisului protopresbiter până la 4/17 August, — și pâuă la ziua alegerii în vre-o Duminică sau sârbătoare a-se prezenta la s. biserică din loc, pentru a-și arăta dăstăritatea în cele bisericesti.

Dat în Robogani la 1/14 Iulie 1901.

În conțelegere cu mine: ELIE MOGA, m. p. protopresb.

—□—

Pe basa decisului Ven. Consistor Nr. 2613 ex. 1901 se publică prin această concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parochiei din Toracul-mare, devenită vacantă prin răposarea parochului Iosif Secoșanu.

Venitele acestei parochii constatătoare din una sesiune pământ arător, birul și stolele usuate, computate fiind de Prea Ven. Consistor la 1600 cor. dela recurenți se recere evalueațiune pentru parochii de clasa primă. Dările publice le va suporta alegându paroch.

Văduva preoteasă se bucură de dreptul ritual asigurat prin §. 8 al Regulamentului pentru parochii până la 6/19 Februarie 1902, ear' alegându-l paroch este obligat a-i da până atunci jumătate din toate beneficiile parochiale.

Recoursele ajustate după cerințele Regulamentului și adresate comitetului parochial sunt a se înainta în terminul de sus la P. On. oficiu protopresbiteral gr.-or. român

în Nagy-Komlos, comit. Torontal. Reflectanții vor avea să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare în S-ta biserică spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală. Dat din ședința comitetului parochial ținută în Toracul-mare la 16/29 Maiu 1901.

Paul Tempea,
preș. com. par.

Petru Avrdmuș,
not. com. par.

În conțelegere cu mine: PAUL MIULESCU, protopop și asesor consistorial.

—□—

Conform ordinului Ven. Consistor eparchial din Arad dtto 31 Maiu a. c. Nr. 2843/901 se escrie concurs pentru parochia a II-a vacantă din **Pauliș**, protopresbiteratul Radnei, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitul parochiei e următorul: 1) Una sesiune parochială de pământ extravilan; 2) Birul preoțesc și stolele usuate; 3) Intregirea dotației preoțești dela stat staverindă pe baza art. de lege XIV. din 1898.

Parochia e clasificată de clasa primă; și recurenții vor ave să producă testimoniu de calificățiune de clasa primă, având recursurile lor, ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parochial din **Pauliș**, a le subșterne protopresbiterului concernent în **M. Radna**, până la terminul prescrist.

Recurenții vor mari ave a se presenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în S-ta biserică din **Pauliș** spre a-și arăta desteritatea în cuvântări și în cele rituale bisericesti. **Maria-Radna**, la 4/17 Iulie a. c.

VASILIE BELEȘ, m. p.
protopresbiter.

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător la școala conf. rom. gr.-ort. din **Șustră**, protopresbiteratul Belinț, comitatul Timiș, cercul Recaș, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele anuale sunt: 1) În bani gata: 300 cor.; 2) Pentru 32 metri lemne, din care are a se încălzi și școala, aduși în curtea școlii: 100 cor.; 3) Pentru conferință 20 cor.; 4) Pentru scripturistică 10 cor.; 5) 20 meț grâu a 7 cor.; 140 cor.; 6) 20 meț cucuruz a 4 cor.; 80 cor.; 7) 4½ lanțe pământ arător comasat 180 cor.; 8) ½ juger intravilan 20 cor.; 9) Locuință nouă constatătoare din 2 chilii, cuină și cămară, ocol separat pentru economie cu staul pentru vite, și cocină.

Toate aceste dau o sumă de: 850 cor.

Dela recurenți se poștește, dacă este învățător de mai nainte: a) Atestat de serviciu neîntrerupt și b) Declarație de când își formează pretensiunea la cvincvenal.

Reflectanții la această stațiune învățătorească sunt avisați a se presenta în S-ta biserică din **Șustră** în vre-o Duminică ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic; ear' concursul ajustat cu documentele necesare a le subșterne P. On. domn protopresbiter tractual **Gerasim Sârb** în terminul fixnt mai sus.

Șustră 24 Iunie, st. n. a. c.

Nicolae Cicea,
președinte.

Trifon Ardelean,
notar.

În înțelegere cu mine: GERASIM SÂRB, m. p. protop.

—□—

Comunitatea bisericască din **Boroșineu** (Jenopolea) în firul hotărîrii luate în ședința comitetului parochial ținută la 12 Iulie (29 Iunie) a. c., escrie concurs pentru îndeplinirea postului de învățător la școala II și pentru îndeplinirea postului de învățătoare la școala a III-a de fete.

Emolumentele acestor posturi sunt următoarele:

Nr. I. Pentru învățător: a) Salar în bani 600 cor. b) Bani de cvartir 160 cor.; c) Lemne în natură 9 stângeni din cari este a se încălzi și sala de învățământ; d) Familiația 30 cor.; e) Scripturistică 12 cor.; f) Diurnele de conferințe tractuale și generale.

Nr. II. Pentru învățătoare: a) Salar în bani 600 cor.; b) Cvartir în bani 160 cor.; c) Lemne 9 stingini din care se va încălzi și sala de învățământ; d) Familiație 30 cor.; e) Scripturistică 12 cor.; f) Diurnele la conferințe tractuale și generale 28 cor.

Se notifică, cum-că dacă alegândul învățător va înființa și conduce un cor pe note în cvartet se va mai împărțâși anual cu un adaus de 200 cor.:

Terminul de alegere pentru învățătoare se defige pe ziua de 12/25 August, ear' pentru învățător 15/28 August a. c.

Dela recurenți se poștește a se presenta înainte de alegere cu opt zile în vre-o Duminică ori sârbătoare la biserică, pentru a dovedi desteritatea în cant și tipic.

Recursurile instruite conform regulamentelor adresate comitetului parochial sunt a se trimite dlui protopresbiter tractual și totodată inspector școlar în **Boroșineu**.

Dat din ședința comitetului parochial ținută la 29 Iunie (12 Iulie) 1901.

George Feier,
președ. comit. parochial.

Paval Dirlea,
notarul comit. parochial.

În înțelegere cu mine: CONSTANTIN GURBAN, m. p. protop. înșp. cerc. de școale.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătorești din **Șicula**, devenită vacantă prin abziecerea învățătorului **Ioan Funariu**, se escrie concurs cu termin de alegere pe 6/19 Aug. a. c. (Schimbarea la față.)

Emolumentele anuale sunt: 1) În bani gata 600 cor.; 2) Conferința 20 cor.; 3) Un jug. pământ arător; 4) Pentru cvartir 80 cor.; 5) 6 stângeni de lemne din cari să se încălzească și școala; 6) Dela înmormântări unde va fi poștit 80 fil.; 7) Pentru conferință cercuală 4 cor., și prejunctură. — Dacă alesul va ști și puté înființa cor și-l va conduce, plata i-se va ridica.

Recurenții și-vor subșterne recursurile pe calea P. On. oficiu protopresbiterat din **Jenopolea** (Boroșjenö) și se vor presenta vre-odată în S-ta biserică din loc spre a-și arăta aptitudinile în cele cantonale.

Șicula, la 29 Maiu Iunie 1900.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: CONSTANTIN GURBAN, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru stațiunea învățătorească din comuna din **Hidișelnan** protopresbiteratul Beușului se escrie și publica concurs cu termin de alegere pe ziua Schimbarea la față 6/19 August.

Salarul împreunat cu acest post învățătoreșc este 610 cor., cvartir cu grădina de legumi și venitele din cantorat.

Doritori de a ocupa acest post învățătoreșc sunt poștiți a-și subșterne petițiile la adresa comitetului la subșcrișul protopresbiter până în 5/18 August, și până la ziua alegeri în vre-o Duminică sau sârbătoare a-se presenta la s. biserică din **Hidișelnan** pentru a-și arăta desteritatea în cântările bisericesti și tipic.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: ELIA MOGA, m. p. protopresb.

—□—